

جريدہ علمیہ

مشيخت جليلہ اسلاميہ نك جريدہ ر سميہ سیدو

ربيع الآخر سنہ ۱۳۳۹

عدد ۶۵

شمديلك آيدہ بر نشر اولنؤر

آلفيبي سنہ

دارالحکمه الاسلامیه به وارد اولان بعضی سؤالار ایله جوابلری

— سؤال : ۱ —

معلومدرکه آمریکا ۸۹۱ سنه هجریه سنده مشهور قریستوف قولومب طرفندن کشف ایدلمشدر . کک بو قطعه وکرکسه قرون اخیرده یکیدن کشف ایدیلان غروشلاند قطعه لرنده انسانلر یشامقدهدر .

بو قطعه لر خلقی ارسال اولنان انبیای عظامدن بی خبر بولنیورلر . حتی عالینه مرسل اولان افندمزدن هیچده خبرلری یوقدر . عین زمانده بولری دین حقه دعوت ایدن ده اولمه مشدر . دولایسیله مسلمان اولمیشلرندن جهنمه کیمه لری لازم کلیرمی ؟ هم نهدن بولره وعلی الخصوص بوسبتون اوزاق و آیری بر قطعه اولان آمریکایه رسول کوندرلمه مشدر .

— جوابی —

ذکر اولنان قطعه لرده تصادف ایدیلان اقوامه — ابتدائی بر حالده بولندقلرینه رغماً — دعوت الیه نك عدم وصولی حقتنده قطعی بر حکم ویریه ماز .

چونکه اولاً : جناب حقل انسانلری طریق استقامتی تعقیبه دعوت بیوردینی ، دعوت الیه سنی تبلیغ وایصال ایچونده پک چوق پیغمبر کوندردیکی وجیه مستند آمار ایله معلوم ومثبت ایسه ده مشارالیه رسل کرام علیهم السلام حضراتی ایله بعث بیوردقلری اقوامک عدد واسامیسی ومنسوب اولدقلری عرقلر تماماً معلوم ومضبوط دکلددر .

ثانیاً : کتب سماویه ناطق اولدینی اوزره عموم انسانلرک براصه منتهی [۱] اولدقلری ، بر آاندن وبر بابادن ، آدم وحوا علیهما السلام حضراتندن متناسل ومتشعب بولندقلری محقق بر کیفیت اولوب حال حاضرده کی وحشت وجهالتک ایسه زمان اجداده اتصالی موجب الده هیچ بر برهان موجود اولمدیقندن کثرت انبیاسی ایله اشتها ایدن آسیادن مهاجرت ایله آمریکا وسائر قطعه لرده یرلشن انسانلرک احفادی اولان اقوام مذکورده نك دعوت الیه یه اخبار موروثه واسطه سیله مطلع اولدقدن صوکره تردی ایتمش اولملری پک ممکندر .

اورالرده کی خلق ، ادعا ایدلیدی وجهله شاید وجود ادیانندن ، علی الخصوص ظهور

[۱] اکثر طبیعیتونک نتیجه فی ایلوق اوزره قبول وایماننه مجبور اولدقلری و (Monogénisme)

دیدکلری مسئله .

اسلامدن بی خبر بولمورلر ایسه بو، اولنر ایچون جهنمه کیتمهک بر سبب تشکیک ایتیز .
زیرا دعوت الیه نك عدم وصولی انسان ایچون همه حال موجب خسران و هلاک دکلدر .
بوقیل اشخاصک ، یعنی دار حربده ، ویاخود بیابان کی ، طاغ باشلری کی وسائط
استخباریه مقمود اولان یرلرده نشأت ایدرک هیچ بروجهله دعوت الیهیه وقوف پیدا
ایده میان وقطع عقلی باشنده اولان اشخاصک عاقبتی حقنده علمای اهل سنتک اوچ
قولی وارددر .

۱ — دعوت الیهیه واقف اوله میان شخص ، جناب حق عقلی ایله بيلمش ، وجود
و وحدتی اعتراف وتصدیق ایلش ایسه اهل جنت ، وجود الیهیی تحری وتصدیق
ایلمش ایسه — اصنام باطلهیه عبادت ایتمهش اولسه دخی — اهل نارددر .

زیرا جناب حقه ایمان واجبدر . شارع یکانه اولان حق تعالی حضرتلری ایجاب
ایلدیکی امورک وجوبلری برطاقم اسبابه ربط بیورمشددر . اعمال شرعیه نك سبب وجوبی
نقل اولدیغندن تبلیغ احکام ایدلمکجه نه برشیک اداسی نه ده برشیدن امتناع مکلف ایچون
واجب دکلدر . ایمانک سبب وجوبی ایسه عقلدر . بناء علیه هر مکلف ایچون عقلی ایله
اثبات صانع وتوحید باری واجبدر . بونجه بدایع مکوناته صرف فکر ایدرک بونلرک
برخالقی اولمق لازم کلدیکی حقنده تحصیل معرفته هر مکلف مجبوردر .

فعلک وجودینه آلتک وجودی شرط دکل ایسه ده عادة الله عبادک آلات واسطه سیله
فاعل اولسی خصوصنده جریان ایلدیکنندن انسانلره اشایی بيلمک ایچون برطاقم آلات ،
یعنی حواس وقوی احسان بیورلمشددر . کوز مرئساتی ، قولاق مسموعاتی ، بورون
مشموماتی ، اغز مذوقاتی ، ال ملموساتی ادراکه آلت اولمق اوزره خلق اولندیکی کی
حقائقی ادراکه واسطه اوله رقدده عقل خلق بیورلمشددر . انسان اولا کندینک ثانیاً سائر
موجوداتک وارلغنی آکلاینجه البته اثردن مؤثره استدلال صورتی ایله بتون مخلوقاتک بر
صانع حکیمی ، برخالق عظیمی اولدیغنه مطلع اولور . چونکه اوزاقدن کوریلان دومان
کی بر اثردن اوراده موجود آتش کی بر مؤثرک وجودینی ادراکدن عاجز اولمایان عقل
بشر ، کائناتک وجودینی تصور وتجنسس ایله مؤثر وخالقی اولان جناب حقتک وجودینی
تصور وتصدیقندن هیچده عاجز دکلدر . بناء علیه شخص مذکور عهده سنه مرتب اولان
بو وجیه استدلالی ایفا ایلمش اولدیغندن مخلص فی النارددر .

۲ — عقل ایچون بتون هدردر دنیه منر ایسه ده یالکنز اوله رق کافیدرده

دنیله من . بلکه انسان ایچون بر زمان تأمل و تجربه موجوددر . اوزمان حلول ایتدکجه عقل عجز ایچنده قیورانیر دورور . فقط اوزمان حلول ایلدیکی کبی انسان ایچون بر حقیقی دوشونوبیلمک ، آکلاویه بیلمک اقتداری موجود دیمکدر . بناءً علیه دعوت الیه دن بی خبر اولان شخص ، زمان تأمل و تجربه بی ادراک ایتمه رک ایمان و کفر دن هیچ بری تصور و تصدیق ایلشمش ایسه معذوردر ، معاقب دکلددر . زمان تأمل و تجربه بی ادراک ایدهرک ایمان ایتش ، خالقنک وجودینی دوشونمش ، اعتراف ایتش ایسه مشابدر ، اهل جنتدر . کفری آکلامش ایسه — اعتقاد ایتش اولسون اولسون — برشیئی ولو اعتقاد ایتمه رک تصور ایتک ، یاخود هم تصور ، هم اعتقاد ایتک استدلالسز قابل اوله میه جغندن ، استدلالاتی استحصا ص حقه توجیه ایتوب تأیید باطل ایچون استعمال ایلدیکنندن دعوت الیهیه واقف ایکن عناد واستکبارندن ناشی ایمان ایتیمان شخص منکر کبی معاقبدر ، اهل نارددر .

زمان تأمل و تجربه نک تعیین و تحدیدی علم الیهیه مفوضدر . برینک مدت مدیده عقل ایردیره مدیکی برشیئه دیکرینک آز بر زمان ظرفنده عقل ایردیره بیلمسی عقلنک تفاوتندن نشأت ایتمه بر حال اولدیغندن دعوت الیهیه مشابهنده اولان شو زمانک تعیین و تحدیدینه بشر ایچون امکان یوقدر .

۳ — ایمانک سبب وجوبی ده سائر شریعتنک سبب وجوبی کبی نقلدر . شرعک ورودندن اول بشر هیچ برشیئی آیه مکلف دکلددر . بناءً علیه کندینه دعوت الیهیه واصل اولمایان شخص وجود الیهیه تحری و تصدیق ایتشمش ویا اعتقاد شرک ایتش ایسه معذوردر ، حقنده اطفال و مجانین حکمی جاریدر .

آمریکا اقوام قدیمه سنک قبل الاسلام بر پیغمبرک شرف قدومندن محرومیتلری بر امر واقع ایسه بونک سببی او اقواءک شو شرف عالمها ایه تشرفلری خصوصنده اراده الیهیه نک شرف تعلق بیورله ماسیدر . اراده الیهیه نک عدم تعلقی ایچون البته بر حکمت موجوددر . مع مافیه علم کلامده دلائل لازمه سیله اثبات ایلدیکی وجهله وجوب علی الله یوقدر . جناب حق ملک مستقلی اولان عالمده مقتضای علم و حکمتی اوزرد متصرفدر . هرامری عین حکمت ، هرا رادوسی محض کمال اولان واجب تعالی حضر تلری فاعل مختار اولدینی جهته دیله دیکنی ایشلر ، دیله مدیکنی ایشله من ، دیله دیکنی اقوامه پیغمبر کوندرمش ایسه تفصلاً کوندرمشدر .

— سؤال : ۲ —

(رب المشرقین و رب المغربین) دن مراد اصلی و حقیقی ندر ؟

— جوابی —

وجود الهی به ، توحیده ، ربوبیته ، مبدع حکیمک حکمت و قدرتنه دلالت ایدن غیر متناسهی دلائلن بریده بر حرکت منظمه نك نتایجندن اولان ، کونشک فوق الافق هر کون دیگر بر نقطه دن ظهورندن و بعده مقابلی اولان بر نقطه دن غیوبتندن عبارت و لنان حادثه طلوع و غروبدر .

قرآن کریمه دلائل آفاقه میاننده اراشه بیوریلان بودلیل نورانی به رب لفظه شریفه سی کاه « رب المشرق و المغرب لاله الا هو الخ » آیت جلیله سنده اولدینی کبی ناحیه و جانب اعتباریه مفرد صیغه سی اولان « مشرق » و « مغرب » ه ، کاه « رب المشرقین و رب المغربین » آیت جلیله سنده اولدینی کبی شرق و غربده بررمدأ و منها نقطه لری تعیین اولنه رق ثنیه صیغه سی اولان « مشرقین » و « مغربین » ه کاه « فلا اقسام رب المشارق و المغرب الخ » آیت جلیله سنده اولدینی کبی نقاط متعدده طلوع و غروب اعتباریه جمع صیغه لری اولان « مشارق » و « مغارب » ه اضافه اولنه رق اشارت بیورلمشدر .

مشرقین و مغربینک تعیین مدلوللری حقنده ائمه تفسیردن متعدد روایتلر موجود ایسه ده اکثر مفسرینک مختاری و برجم غفرک ابن عباس رضی الله عنهما حضر تلرندن روایتی وجهله « مشرقین » شمسک مشرق صیغیسی ، مشرق شتویسی در . یعنی انقلابین نقطه لریدر که بلاد شمالیه مطلع اول سرطمان ، مطلع اول جدی در . « مغربین » شمسک مغرب صیغیسی ، مغرب شتویسی در .

— سؤال : ۳ —

« وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون » امر الهیسنده کی مراد اصلی و حقیقی ندر ؟ عبادتن مقصد ندر ؟

— جوابی —

عبادت ، انقیاد و خضوع و نهایت تذلل معناسنه اولوب اختیار و اراده به مقارن ایسه عبادت بالاخیار ، دکسه عبادت بالتسخیردر . هر هانکی بر مخلوقک فاعل حکمینک محصول

ید قدرتی اولدیغنه دلالتی دینک اولان عبادت بالتسخیر بتون مخلوقاته ثابت بر و وصف ، ثابت بروصف عامدر .

محققین ارباب تفسیردن بعض ذوات آیت جلیله ده کی عبادتی معنای حقیقی اولان انقیاد و خضوعه حمل ایتیش ، انقیاد و خضوعکده بالاختیار اولدیغنه قائل اولمشدر .

عبادت ، بالاختیار عبادت اولدیغنه کوره خلقتک غایه مطلوبه سی دکدر . زیرا جناب حقک فاعل مختار اولدینی ، فاعل مختارک فعلنه تعلق ایدن اراده سی او فعلک غایه سینه ده تعلق ایده جکی ، مرادک ایسه اراده الیه دن تخلفنه امکان بولمیدینی مثبت بر حقیقتدر .

بناءً علیه عبادت ، خلقت ایچون بر غایه مطلوبه اولسه ایدی هر شخص ده تحقق ایتسی ایجاب ایدردی . بویسه خلاف مشهوددر . لکن جناب حق ، خلق کنیدیلرینه ادرک حقیقت ایله ، حضور الیه سینه عرض عبودیته سائق اوله جق عقل و حواس بخش ایدره ک خلق بیوردیغدن اسباب تحقق احضار اولمش اولان عبادت غایه تشبیه ایدمش ، اولنه غایه ده داخل اولان لام « غایه داخل اولمشدر . او حالد — جن وانسی آنجق بکا عبادت ایتسونلر دیه یاراتدم — مدلولی افاده ایدن نظم جلیل ، — جن وانسی آنجق بکا عبادت ایتمه مستعد بر حالد یاراتدم . — یعنی اونلری عقل و حواسک مقتضاسنه توفیقله حرکت ایتدکلری ، عوامل اضلال و اغفالک تأثیرندن ازاده بولندکلری تقدیرده آنجق بی بیله جک ، بئم عبادتمله استغال ایده جک بر حال و طبیعتده یاراتدم مألنده اولمش اولور .

بوترز افاده ده موصوفک اوصاف متعدده سینه رغماً بروصف معین ایله اولان اتصافی بیانده مبالغه ایدلکی وقت بولنولور ، نته کیم قوی البنیه اولان بر شخص حقنده « فلان خلق للعصاره » فلان کولشمک ایچون یارادلمشدر ارباب خیر و حسناتدن بر ذات ایچون « فلان خلق للخیر » فلان خیر ایچون یارادلمشدر . دبیلیرکه افاده ایدیلان معنای مبالغه مستغنی ایضاحدر .

دارالحکمه اعضاسندن

ربیع

